Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс

(Обн., ДВ, бр. 30 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 94 от 2008 г., бр. 35 от 2009 г., бр. 100 от 2010 г., бр. 39 от 2011 г. и бр. 77 от 2012 г.)

§ 1. В чл. 1 се създава т. 7:

„7. извършването на комплексно административно обслужване.”

§ 2. Създава се чл. 13а:

„Комплексност на административното обслужване

Чл. 13а. Административните органи създават всички необходими условия на организация на работата си за прилагане на комплексно административно обслужване.”

§ 3. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „ като заявителят избира формата и начина на заявяване”.

2. В ал. 4 думите „електронна поща” се заменят с „електронен път, лицензиран пощенски оператор”.

§ 4. В чл. 31 се създава ал. 6:

„(6) Ако искането засяга комплексно административно обслужване, производството се образува от административния орган, в който е внесено.”

§ 5. В чл. 36 се създава ал. 4:

„(4) Административните органи не могат да изискват предоставяне на информация или документи, които са налични при тях или при друг орган, а ги осигуряват служебно за нуждите на съответното производство.”

§ 6. В чл. 57, ал. 4 след думата „производството” се добавя „или от друг административен орган, при който те са налични”, поставя се запетая и се създават изречения второ и трето:

„Наличната информация на хартиен носител при другия орган се предоставя в 3-дневен срок от поискването ѝ, като срокът за произнасяне тече от датата на получаване на информацията. Служебното уведомяване по смисъла на Закона за електронното управление се извършва незабавно.”

§ 7. В чл. 61 се създава ал. 4:

„(4) Индивидуалният административен акт може да бъде получен на мястото, където е заявен, или на посочен точен адрес, в случай че е заявено получаване чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път.”

§ 8. В § 1 от Допълнителната разпоредба се създават т. 5:

„5. „Комплексно административно обслужване” е това обслужване, при което административната услуга се извършва от компетентните административни органи, без да е необходимо заявителят да предоставя информация или доказателствени средства, за които са налице данни, събирани или създавани от административни органи - първични администратори на данни, независимо дали тази данни се поддържат в електронна форма или на хартиен носител.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 9. В Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 130 от 1998 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 1999 г. - бр. 8 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 67 от 1999 г., бр. 64 и 81 от 2000 г., бр. 99 от 2001 г.; попр., бр. 101 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 95 от 2003 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30, 69 и 102 от 2006 г., бр. 46 и 78 от 2007 г., бр. 43 и 94 от 2008 г., бр. 35 и 42 от 2009 г., бр. 24 и 97 от 2010 г., бр. 69 от 2011 г., бр. 15 и 82 от 2012 г. и бр. 15 и 17 от 2013 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 5а:

а) в ал. 1 думите „от секретаря на общината” се заменят с „от постоянния секретар на отбраната и от секретаря на общината, а за Министерството на вътрешните работи – от министъра на вътрешните работи или от оправомощено от него длъжностно лице”;

б) в ал. 3 думите „по силата на закон” се заменят с „по § 1, т. 2, букви „в”, „г” и „д” от Допълнителната разпоредба”;

в) създават се ал. 6 и 7:

„(6) Административните органи сключват помежду си споразумения за интеграция на предоставяните услуги чрез изграждане на общи центрове за услуги.

(7) Министерският съвет може да създава центрове за комплексно административно обслужване. Структурата и организацията на дейността на центровете се уреждат с наредбата по ал. 1.”

2. В чл. 18:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създават се ал. 2 и 3:

„(2) В администрацията се провеждат стажове за студенти.

(3) Общите правила за организацията и провеждането на студентските стажове в администрацията се определят с наредба, приета от Министерския съвет, а неуредените въпроси - с вътрешни правила, утвърдени от главния секретар, съответно от постоянния секретар на отбраната и от секретаря на общината, а за Министерството на вътрешните работи – от министъра на вътрешните работи или от оправомощено от него длъжностно лице.”

§ 10. (1) Административните органи са длъжни да извършват комплексно административно обслужване в 3-дневен срок от получаване на достъп до данните на административни органи – първични администратори на данни.

(2) Административните органи въвеждат комплексно административно обслужване не по-късно от 1 януари 2015 г.

(3) Спазването на сроковете по ал. 1 и 2 се възлага на главния секретар, съответно на постоянния секретар на отбраната и на секретаря на общината, а за Министерството на вътрешните работи – на министъра на вътрешните работи или на оправомощено от него длъжностно лице.

§ 11. В тримесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема наредбата по § 9, т. 2.

§ 12. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник”.

Законът е приет от 42-ото Народно събрание на …… 2013 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Михаил Миков)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс

1. Предлаганите със законопроекта за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс (АПК) нормативни промени целят създаването на общата нормативна рамка за въвеждането на комплексно административно обслужване, отчитайки новия подход на административните органи към реалностите в икономическия, обществения и личния живот в условията на новите технологии за комуникация.

През последните години динамиката в развитието на административното обслужване изостава въпреки въвеждането през 2002 г. на подхода „едно гише“. Прилагането на този подход имаше своята важна роля за подобряване на достъпа и повишаване качеството на услугите, както и за намаляване на административната корупция. Днес обаче предоставянето на услуги на „едно гише” от отделните администрации вече представлява ограничение пред въвеждането на по-добри организационни модели за обслужване. Макар да е налице законова регламентация, само малка част от централната администрация е създала възможност на практика заявленията за предоставяните административни услуги да бъдат подавани чрез нейните териториални звена. Все още нито една услуга за централните администрации не може да бъде заявявана чрез общинската администрация. Интегрирани услуги, предоставяни съвместно от няколко администрации, не се реализират, малък остава и делът на електронните услуги. Масово се изисква от потребителите да предоставят документи, издадени от други администрации. Отделните институции нямат достъп до наличните информационни масиви на други администрации, а служебният обмен на информация е на незадоволително равнище.

Правителството е заявило своята воля предоставянето на услуги от отделните администрации да бъде усъвършенствано, като се въведат по-добри организационни модели за организация на обслужването.

С цел налагане на единно разбиране относно комплексното административно обслужване е създадена легална дефиниция на понятието – комплексно е административното обслужване, при което административната услуга се предоставя от компетентните административни органи, без да е необходимо заявителят да предоставя информация или доказателствени средства, за които са налице данни, събирани или създавани от административни органи - първични администратори на данни, независимо дали тази данни се поддържат в електронна форма или на хартиен носител.

Независимо че дефиницията сочи само административните органи, би следвало да се тълкува, че в обхвата й са и лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги. Тоест, че комплексното административно обслужване обхваща и тяхната дейност. Това е така, тъй като тези лица и организации са приравнени на административните органи и заемат своето място в реализирането на административното обслужване.

Информацията съществува на електронен и на хартиен носител и не трябва да се прави разлика между тях. Исторически наложеният подход е информацията да се съхранява на хартиен носител. Съвременният подход обаче с оглед на технологичното развитие и динамиката в информационния сектор на знанието предполага приоритет на електронните носители на информация. Тенденцията е повече от ясна – преминаване от хартиен към електронен носител на информация. Това обаче съвсем не означава, че хартиените носители на информация се отричат. Напротив, трансформирането от хартиени към електронни носители на информация предполага и обратната възможност. Поради тази причина тези две форми за съхраняване на информация ще бъдат запазени, но с ясната идея водеща в съвременната действителност да бъде електронната форма.

Дефиницията разграничава информацията от доказателствените средства. Доказателствените средства са всички носители на информация относно определени факти и обстоятелства. Без значение от формата им те се документират в писмен вид. Тази писмена форма може да бъде реализирана на хартиен или електронен носител. Важното е, че веднъж съществуващи за органа на власт, за лицето, осъществяващо публични функции, или за организацията, предоставяща обществени услуги, те няма нужда да бъдат предоставяни отново. Това означава, че те свободно могат да се ползват от всички други органи и техните администрации, със същата степен на валидност, както и от първоначалния орган. По този начин комплексното административно обслужване по най-добрия начин следва принципа на икономичност в административния процес.

В дефиницията е използвано понятието „първичен администратор на данни” – директна препратка към Закона за електронното управление и принципа за еднократно събиране и многократно използване на данни – първичният администратор е административният орган, в чието задължение попада предоставянето на вече събраната информация, която е необходима за предоставянето на услугата. По този начин източникът на съответната информация е винаги един, което елиминира дублирането на информацията, която се съхранява, и намалява вероятността от използване на неактуални или противоречиви данни.

С цел уреждане на комплексното административно обслужване в предмета на АПК е създадена разпоредбата на чл. 1, т. 7. С разпоредбата на чл. 13а е въведен принципът на комплексност на административното обслужване. Чрез тези нормативни промени се ангажира задължителното поведение на компетентните административни органи, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, по предоставянето на комплексно административно обслужване. Чрез този законодателен подход се дава ясен приоритет на динамиката на комплексното административно обслужване като неизменна част от модерния административен процес.

Основополагащ принцип на административното обслужване е осигуряването на достъп до услуги по различни начини (на гише, по електронен път, чрез лицензиран пощенски оператор). Въпреки това все още основната част от административните услуги се предоставят на гише. Услугите по електронен път са главно на етап предоставяне на онлайн информация, едностранна или двустранна комуникация. С цел начините за достъп и за предоставяне на комплексно административно обслужване да се регламентират като равнопоставени, в чл. 29, ал. 1 е регламентирана възможността заявителят по собствена преценка да избере формата и начина на заявяване на административната услуга. Законопроектът предвижда изменение на разпоредбата на чл. 29, ал. 4 от АПК. Новата правна норма разширява възможните начини за достъп до услуги, като предвижда и други възможности с оглед развитието на комуникационните технологии.

С разпоредбата на чл. 31, ал. 6 се предвижда, че когато искането засяга комплексно административно обслужване, производството се образува от административния орган, в който е внесено искането, и той се произнася по него. В този случай органът не може да си позволи да не разгледа искането и да уведоми заявителя да внесе отделно искане до компетентния административен орган съгласно чл. 31, ал. 5 от АПК.

С цел извършване на комплексно административно обслужване с разпоредбата на чл. 36, ал. 4 се въвежда забрана към административните органи да изискват предоставяне на информация или документи, които са налични при тях или при друг орган, както и задължение да ги осигуряват служебно за нуждите на съответното производство. По този начин ще се осигури по служебен път цялата необходима информация за предоставяне на исканата услуга.

Предлаганата норма на чл. 57, ал. 4, изречение второ от АПК позволява на една администрация да събира информация, принадлежаща на друга администрация, необходима за прилагането на услугата.

Законопроектът предвижда избор на потребителя относно мястото, на което да получи услугата. Разпоредбата на чл. 61, ал. 4 определя, че

индивидуалният административен акт може да бъде получен на мястото, където е заявен, или на посочен точен адрес, в случай че е заявено получаване чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път. По този начин потребителите на услуги ще могат да комбинират различните форми на подаване на искането за издаване на индивидуален административен акт и за получаването му.

С оглед въвеждането на комплексно административно обслужване в Преходните и заключителните разпоредби на законопроекта са включени норми, които предвиждат задължителното предоставяне на комплексно административно обслужване в 3-дневен срок от момента, в който е налице възможност за служебен обмен на информация. Със законопроекта се определя и краен срок за административните органи за преминаване към комплексно административно обслужване.

2. Изменения в Закона за администрацията.

Изменението в чл. 5а, ал. 3 е необходимо с оглед неоднозначното тълкуване на разпоредбата. Безспорно е, че по отношение на административните услуги по § 1, т. 2, букви „а” и „б” от Допълнителната разпоредба се прилагат сроковете по чл. 57 от Административнопроцесуалния кодекс. С изменението се уточнява, че 30-дневният срок се отнася само до услугите, посочени в § 1, т. 2, букви „в”, „г” и „д” от Допълнителната разпоредба.

Имайки предвид декларираната воля на правителството да се въведат по-добри организационни модели за организация на обслужването и да се създадат единни центрове за предоставяне на информация и услуги на гражданите, с ал. 6 и 7 на чл. 5а законопроектът регламентира правна възможност за изграждането на центрове за услуги.

С предлаганото допълнение в чл. 18 от Закона за администрацията се регламентира провеждането на студентски стажове в държавната администрация и се създава законова делегация Министерският съвет да уреди с наредба правилата за организирането и провеждането на стажовете.

Министерският съвет като централен колегиален орган на изпълнителната власт с обща компетентност утвърждава основните насоки на националната политика в областта на висшето образование. В рамките на академичната автономия висшите училища самостоятелно разработват и изпълняват учебни планове по съответните специалности, които в голяма част от случаите включват и задължителен стаж. От проучването, направено в 32 висши училища, относно изискванията към студентските стажове е видно, че при 97 на сто от университетите стажът присъства в учебния план на част или на всички специалности.

Към настоящия момент липсват организирани стажове в администрацията, поради което студентите се ориентират предимно към

частния сектор. Изследването показва, че 89 на сто от университетите поддържат постоянни контакти с организации от частния сектор, а едва 29 на сто имат постоянни контакти с централната администрация на изпълнителната власт.

Тази статистика налага извода, че е необходимо регламентиране на задължение на администрацията на всички нива – централно, областно и общинско, за осигуряване провеждането на студентски стажове, както и въвеждането на единни правила и процедури.

Целта на законопроекта е да създаде възможност за провеждане на студентски стажове в държавната администрация. По този начин ще се даде възможност на студентите да придобият практическия опит, знанията и уменията, които да допълнят теоретичното им обучение.

Освен като средство за реализиране на учебните планове, студентските стажове ще са и активен инструмент за подбор на подходящи кадри за системата на администрацията.

ЗА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Цветлин Йовчев)